

Falsos índexs

Nicholas Eberstadt

Un dels índexs més citats, dels que indiquen les privacions i les necessitats de l'Amèrica moderna, és l'anomenat "índex de pobresa", un indicador que estableix el nombre de llars amb ingressos anuals per sota del "llindar de la pobresa". Se'l va inventar l'administració Johnson en la "guerra contra la pobresa", als anys seixanta, i s'ajusta segons la inflació.

Segons els últims índexs de pobresa publicats pel Census Bureau l'agost d'enguany, el percentatge total d'americans pobres era més elevat l'any 2004 (el 12,7%) que l'any 1974 (l'11,2%). El mateix informe establia, també, que els índexs de pobresa de les famílies i dels xiquets americans són més elevats ara que fa tres dècades.

A primera vista, aquestes dades tan crítiques haurien d'aver sotragat tot el país. Al capdavant, el que indiquen, entre altres coses alarmants, és que la llarga i cara campanya de Washington per eliminar la pobresa domèstica ha estat completament fallida. I aleshores, com és que aquest índex de pobresa només ha aparegut als breus de les pàgines internes d'alguns diaris?

Potser és perquè els editors dels diaris, com els polítics de Washington, coneixen un petit secret d'aquest índex de pobresa: que no serveix per a res. Si hem de dir la veritat, l'índex oficial de pobresa és incapaç de calcular amb precisió les tendències d'empobriment i, fins i tot, s'equivoca en la direcció d'aquestes tendències. Aquesta estimació, segons la qual la situació dels pobres era "millor" a Amèrica l'any 1974 que no ara, ja indica els defectes profunds del càlcul oficial. Els qui tenim una certa edat recordem perfectament l'any 1974, amb la recessió i amb la inflació que hi regnaven.

Els fets demostren, però, que les circumstàncies materials als Estats Units no són pitjors, per als més vulnerables, ara que fa tres dècades. Els ingressos per càpita són el 60% superiors (tenint en compte la inflació) del que ho eren aleshores. La taxa de desocupació és més baixa i el percentatge d'adults amb feines remunerades és força més elevat.

Fa trenta anys, la proporció d'adults sense estudis secundaris era més del doble que l'actual, la despesa estatal en mesures contra la pobresa és bastant més elevada en l'actualitat del que ho era l'any 1974, tenint en compte la inflació.

Davant de totes aquestes proves, com podem qualificar un indicador que insisteix tossut a afirmar que el percentatge d'americans que viuen sota el llindar de pobresa ha augmentat? Podríem anomenar-lo "brúixola espatllada"?

Els sondeigs sobre l'índex de pobresa es poden contradir encara més amb la informació de què disposem, pel que fa als estàndards de vida dels americans amb ingressos més baixos. L'any 1972-73, només un 42% de les llars americanes amb ingressos inferiors tenia cotxe. L'any 2003, quasi tres quartes parts de les "llars pobres" americanes en tenien.

Al costat d'això, hi ha el que anomenem "tendències mortals": és a dir, els patrons de salut i de mortalitat dels americans. Tots els estrats de la societat americana gaudeixen ara d'una salut més bona. Malgrat que l'índex de pobresa calculat oficialment per als xiquets era més elevat l'any 2004 que el 1974 (el 17,8, enfront del 15,4%), la taxa de mortalitat infantil va davallar a un 6,7 per mil naixements, del 16,7 per mil.

L'índex de pobresa fou dissenyat per mesurar coses que no anaven bé. El millor indicador de les privacions materials d'una llar potser no és tant el que guanya, sinó el que gasta. Quan fem una ullada als patrons de despeses, de seguida veiem una immensa discrepància entre els ingressos declarats i les despeses declarades dels americans amb ingressos més baixos.

Segons la darrera Enquesta sobre Despeses de Consum, del departament de Treball dels EUA, que data del 2003, en un moment en què els ingressos declarats de les llars més pobres era de 8,201 dòlars, les despeses

declarades eren de 18,492 dòlars. Les generacions anteriors, la diferència era inferior (als anys setanta, la despesa de les llars més pobres excedia un 40% els ingressos declarats). Malauradament, ni els economistes ni els estadistes han trobat encara una explicació vàlida d'aquesta diferència.

La diferència pot estar en un problema de mesura: en part, com a conseqüència de la manca d'exactitud a l'hora de declarar els ingressos, en part com a conseqüència de la variabilitat dels ingressos en una economia més "globalitzada". Siga quina siga la causa, en tot cas el que sí que ens indica és la manca de fiabilitat dels ingressos familiars declarats com a cota de pobresa. Tanmateix, hauríem de reconèixer que Amèrica ha assolit més èxit en la lluita contra la pobresa del que el nostre índex de pobresa és capaç d'admetre. I necessitem uns mecanismes més adequats, per mesurar la taxa de pobresa, per lluitar-hi en contra. El que tenim és, parlant clar, el pitjor indicador de tot l'arsenal estadístic governamental.

Nicholas Eberstadt, investigador d'economia política de l'American Enterprise Institute, és coautor de 'Health and the Income Inequality Hypothesis'

© The New York Times - EL TEMPS

Traducció: Maite Insa